

[Udenrigsministeren.]

1943. Vi i London fik denne Rejse fremstillet som et Forsøg fra Afdelingschef Hvass' Side paa at paavirke de danske Gesandtskaber til at indtage en ganske bestemt Position, og det er klart, at vi kunde ikke se med særlig Sympati herpaa, og jeg har naturligvis ogsaa i London givet Udtryk herfor, men aldrig anderledes, end at jeg altid vilde afvente den endelige Beretning. Denne har jeg nu, og jeg maa da sige, at jeg ikke blot har gennemlæst Hr. Hvass' egen Beretning om hans Rejse, hvorefter det klart fremgaar, at Hr. Hvass kun ønskede een Ting, nemlig at informere de danske Legationer om Stillingen, saaledes som den var hjemme. Jeg skal her slet ikke benytte det Argument, at Hr. Hvass jo i og for sig handlede efter Ordre og kun udførte, hvad hans Direktør paabød ham; jeg ved, at Direktør Hvass selv ikke ønskede et saadant Argument anvendt, men naar det f. Eks. i en Skrivelse af 22. Oktober 1943 fra Minister Monrad-Hansen, vor Minister i Madrid, hedder:

„Hvass' Mission var væsentlig at orientere os om Sagernes Stilling hjemme, hvilket var af betydelig Interesse for os, og han søgte ikke at paavirke os til at foretage noget i Modstrid med vort tagne Standpunkt“ — nemlig at være frie —, „hvis af mig i mit Telegram til Udenrigsministeriet fremhævede Selvfølgelighed Ministeriet ifølge hans Sigende anerkendte“,

eller naar det i samme Ministers Skrivelse til Chargé d'Affaires Poul Friis i Ankara hedder:

„Det var hermed ikke paa nogen Maade Meningen at opfordre os til at ændre det af os efter 29. August indtagne Standpunkt, at vi forbeholdt os at handle efter eget Skøn, idet man godt forstod, at vi havde maattet indtage dette Standpunkt, hvilket man ogsaa havde hævdet over for Tyskerne“,

saa vil jeg gerne have Lov til at fremhæve, at dette virkelig for mig er yderst tilfredsstillende og fuldstændig tilstrækkeligt. Jeg vil ogsaa gerne have Lov til at understrege den næsten enstemmige Anerkendelse, Direktør Hvass har faaet for sit Arbejde for de deporterede, og den meget betydelige Indsats, han har ydet her. Lad mig saaledes faa Lov til at nævne en Skrivelse, som er kommet i de allersidste Dage fra Komiteen for de Danske i Stutthof, som har skrevet følgende til Direktør Hvass:

„Da Komiteen finder, at Tidspunktet nu maa være inde for Afslutning af sit

Arbejde, føler vi Trang til at udtale vor og vore Paarørendes bedste Tak for det uselvviske Arbejde, der fra Deres og Udenrigsministeriets Side er udført for at hjælpe og være os behjælpelige med at forbedre de fængslede og interneredes Kaar her og i Tyskland for vort Vedkommende for dem, der blev deporteret til Stutthof, thi uden Deres Hjælp, Støtte og Vejledning havde vi næppe opnaaet saa gode Resultater, som opnaaedes.“

.....

„Vi vil gerne samtidig have Lov til, Hr. Direktør Hvass, at Lykønske Dem med Forfremmelsen, som De absolut har fortjent for det store Arbejde, De har udført for alle de ulykkelige Mennesker, der faldt i Tyskernes Klør.“

Jeg kunde beskæftige mig med andre Angreb. Ganske særlig kunde der lige være Grund for mig til at nævne det Angreb, som har været rettet imod Pressebureauets Chef, Kontorchef Eskelund, men da Pressen, om jeg saa maa sige, har beskæftiget sig saa meget med det, og da Pressens øverste Organer og Tillidsmænd, som mere end nogen anden har kendt det uhyre vanskelige Arbejde, Kontorchef Eskelund havde gennem disse 5 Aar, har anerkendt Kontorchefens Indsats, har jeg ikke fundet nogen Grund til yderligere at beskæftige mig med dette her. Jeg vil afvise det paa samme Maade, som Pressens Mænd har gjort det.

Jeg maa altsaa tilbagevise den Række af Angreb, der er rettet mod nogle af Udenrigsministeriets Embedsmænd. De har efter mit Skøn været uberettigede, og jeg havde daarlignende varetaget min Pligt som Minister, hvis jeg blot havde bøjet mig for en eller anden Stemning og fulgt den i Stedet for at undersøge Sagen og derefter tage det Standpunkt, jeg mente var rigtigt.

Jo, vil nogen muligvis hertil sige, det kan maaske være meget godt, men er det nu ikke saaledes, at de paagældende burde resignere, og er Stillingen ikke den, at den danske Udenrigstjeneste og dermed Danmarks Interesser bliver skadet igennem disse Udnævnelser? Ja, man har oven i Købet fra nogle Sider vovet at paastaa, at danske Interesser virkelig blev tilsidesat ved den Holdning, jeg har indtaget med Hensyn til de paagældende Embedsmænd, og man har jo for saa vidt dermed rettet den haardeste Anklage, man overhovedet kunde, imod mig. Jeg ønsker at fremhæve, at jeg er fuldkommen overbevist om, at disse Paastande er uberettigede. Jeg har, saa vidt det var mig muligt, undersøgt, om der var noget i dem,